

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a z členov JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: **V.**, bytom **S.**, zastúpenej JUDr. **Š.**, bytom **H.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Trnave**, Vajanského č. 2, Trnava, **za účasti**: Slovenský pozemkový fond, Búdkova č. 36, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. K2008/00319-Kň/1-NR-2 zo dňa 22.1.2008, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 32Sp/63/2008-52 zo dňa 29.4.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 32Sp/63/2008-52 zo dňa 29.4.2009 **m e n í** tak, že rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. K2008/00319-Kň/1-NR-2 zo dňa 22.1.2008 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľke náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. K2008/00319-Kň/1-NR-2 zo dňa 22.1.2008, ktorým odporca podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) rozhodol vo veci uplatneného nároku navrhovateľky tak, že jej ako oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1 zákona nenavrátil vlastníctvo k pozemkom v k. ú. T. zapísaných v PK vl. č. X. ako parc. č. X. a v PK vl. č. X. ako parc. č. X., v podiele 1/16 z celku pre existenciu prekážky v zmysle § 6 ods. 1 písm. d/ zákona, ale priznal jej právo na náhradu za uvedené pozemky. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal.

Krajský súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že správny orgán vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a vyvodil z neho správny právny záver, keď určil podiel pripadajúci navrhovateľke ako 1/16 z celku, pretože podľa rozhodnutia v dedičskej veci po nebohom V. existovalo v danom čase 8 právnych nástupcov a nebohý V. bol ku dňu svojej smrti vlastníkom nehnuteľností v 1/2. Navrhovateľka teda bola v čase odmietnutia dedičstva vlastníčkou predmetných nehnuteľností v 1/16-ine. Konštatoval tiež existenciu prekážky vydania nehnuteľností podľa § 6 ods. 1 zákona.

Na základe odvolania navrhovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi krajského súdu, rozsudok súdu prvého stupňa svojim rozsudkom sp. zn. 8Sžo/321/2009 zo dňa 20.10.2010 podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Ústavný súd Slovenskej republiky na základe sťažnosti navrhovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1, 20 ods. 1 a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/322/2009 zo dňa 20.10.2010 a 8Sžo/321/2009 zo dňa 20.10.2010 rozhodol nálezom I. ÚS 91/2011-39 zo dňa 9.6.2011 tak, že:

1. Základné právo V. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/322/2009 zo dňa 20.10.2010 a 8Sžo/321/2009 zo dňa 20.10.2010 porušené bolo.

2. Rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/322/2009 zo dňa 20.10.2010 a 8Sžo/321/2009 zo dňa 20.10.2010 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil uhradiť navrhovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 392,73 € na účet jej právneho zástupcu.

4. Vo zvyšku sťažnosti nevyhovel.

V predmetnom náleze Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že ústavná sťažnosť je dôvodná, lebo napadnutými právoplatnými rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do základných práv sťažovateľky.

Podľa Ústavného súdu podstatou sťažnosti boli tieto námietky sťažovateľky:

1/ Odlišnosť právnych názorov najvyššieho súdu vyjadrených v napadnutých rozhodnutiach v porovnaní s právnymi názormi vyjadrenými v jeho rozsudkoch sp. zn. 6Sžo/67/2010 a sp. zn. 5Sžo/67/2010, ktoré sa týkali reštitučného nároku ostatných oprávnených osôb (súrodenci sťažovateľky, resp. ich potomkovia) vzťahujúceho sa na totožnú majetkovú podstatu po poručiteľovi V..

2/ Nesprávnosť právnych názorov najvyššieho súdu vyjadrených v napadnutých rozhodnutiach, a to najmä pokiaľ ide o:

- a) určenie veľkosti vlastníckeho podielu, ktorý má byť navrátený sťažovateľke,
- b) paušalizovanie zistenia stavu tiesne ako subjektívneho stavu u všetkých ôsmich dedičov po poručiteľovi
- c) nedostatočné zistenie prekážky navrátenia vlastníctva k pozemkom poručiteľa podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom.

Ústavný súd k námietke sťažovateľky pod 1/ poznamenal, „že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05).

Úlohou ústavného súdu v namietanej veci však je posúdiť námietku sťažovateľky týkajúcu sa práve rozdielneho právneho posúdenia skutkovo rovnakej otázky v spojení s možným porušením sťažovateľkou označených článkov ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu a paktu.“

Ústavný súd konštatoval, že oba rozsudky najvyššieho súdu (sp. zn. 6Sžo/67/2010 a sp. zn. 5Sžo/67/2010) sa vzťahujú na identickú majetkovú podstatu, v oboch porovnávaných prípadoch boli uvedené nehnuteľnosti vyhlásené za odúmrt' v dôsledku odmietnutia dedičstva v tiesni deťmi poručiteľa – právneho predchodcu sťažovateľky (otca V.) na základe uznesenia Štátneho notárstva v Trnave č. D 944/60 zo 6.11.1961. V oboch konaniach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 6Sžo/67/2010 a sp. zn. 5Sžo/67/2010 navrhovatelia rovnako ako sťažovateľka namietali, že najpodstatnejším nedostatkom konania a rozhodovania pozemkového súdu v ich veci bolo vyriešenie otázky týkajúcej sa veľkosti navracaných reštitučných vlastníckych podielov k pozemkom po poručiťovi, keďže pri jej skúmaní krajský súd vychádzal z existencie stavu tiesne aj u tých účastníkov dedičského konania po V., ktorí si reštitučný nárok v stanovenej lehote neuplatnili, a teda nesprávne určil veľkosť priznaných spoluvlastníckych podielov. V konaní vedenom pod sp. zn. 5Sžo/67/2010 bola ďalšou podstatnou námietkou navrhovateľov námietka nedostatočného zistenia prekážky navrátenia vlastníctva k pozemkom podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom z dôvodu ich zastavania.

Ústavný súd ďalej poukázal na to, že v odôvodnení namietaného rozsudku sp. zn. 8Sžo/321/2009 najvyšší súd okrem iného uviedol: „V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom

a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len zákon) a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov rozhodol vo veci uplatneného nároku navrhovateľky tak, že navrhovateľke ako oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1 zákona nepriznal vlastníctvo k pozemkom v k. ú. T. zapísaných v PK vl. č. X. ako parc. č. X. a v PK vl. č. X. ako parc. č. X., ktoré prešli do vlastníctva štátu podľa § 3 ods. 1 písm. k/, ale priznal jej právo na náhradu za uvedené pozemky vo vl. podiele 1/16 z celku, ktorých vydaniu bránia prekážky podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal, či odvolacie námietky navrhovateľky sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a pripojeného administratívneho spisu ako aj spisu krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že závery súdu prvého stupňa vychádzajú náležitým spôsobom zo zisteného skutkového stavu a správnej aplikácie príslušných zákonných ustanovení.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd správne potvrdil rozhodnutie odporcu. Preskúmané rozhodnutie odporcu bolo aj podľa názoru odvolacieho súdu vydané v súlade so zákonom, vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, má požadované formálne i obsahové náležitosti a je dostatočne odôvodnené.

Námietky navrhovateľky uplatnené v odvolaní neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky uplatnenými v opravnom prostriedku. K ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady a pre ich správnosť na ne v podrobnostiach odkazuje.“

Ústavný súd poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/67/2010 z 26. januára 2011 v reštitučnej veci sťažovateľkiných súrodencov, resp. ich právnych nástupcov, proti odporcovi obvodnému pozemkovému úradu v konaní o opravnom prostriedku proti

rozhodnutiu odporcu, o odvolaní proti rozsudku krajského súdu č. k. 32Sp/11/2008-93 z 28.10.2009, v ktorom najvyšší súd rozsudok krajského súdu č. k. 32Sp/11/2008-93 z 28.10.2009 zmenil tak, že rozhodnutie odporcu č. K2008/00694-Kň-NR-2 z 30.1.2008 zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie, pričom v jeho odôvodnení okrem iného uviedol: „Ohľadom námietky navrhovateľov vo vzťahu k veľkosti spoluvlastníckych podielov, v ktorých im bolo priznané právo na náhradu, je aj s ohľadom na už uvedené namieste konštatovať, že za oprávnené osoby treba považovať všetkých osem dedičov V., pretože, ako bolo už uvedené, každý z nich odmietol dedičstvo v tiesni, spočívajúcej v pozícii zastrasovania povinnosťami a sankciami, vyplývajúcimi z nadobudnutia majetku takého rozsahu v roku 1960, respektíve 1961. Pokiaľ však ide o podiely oprávnených osôb, ktoré si včas uplatnili nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z.z., Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti názor, vyslovený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 123/2010, v zmysle ktorého navrátenie toho, čo bolo nesprávne odňaté alebo vzaté, širšej „rodine“, je v konečnom dôsledku nielen v súlade so zmyslom a účelom reštitučných predpisov, ale aj v súlade so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Uspokojenie nárokov všetkých oprávnených osôb, ktoré si svoje nároky uplatnili, pri nečinnosti ďalších potenciálne oprávnených osôb preto zodpovedá zmyslu a účelu zákona č. 503/2003 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky, prihliadnuc na právny názor, vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky, dospel k záveru, že krajský súd neposúdil námietku navrhovateľov správne, keď potvrdil výšku podielu každého z navrhovateľov v 1/48 k celku nehnuteľnosti. Nemožno teda akceptovať právny záver odporcu a krajského súdu, že každému z navrhovateľov prináleží na predmetných pozemkoch spoluvlastnícky podiel 1/48 a je namieste preskúmané rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V novom konaní bude úlohou odporcu riadne zistiť okruh oprávnených osôb, ktoré si v súlade so zákonom č. 503/2003 Z.z. uplatnili nárok na navrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom po neb. V., pričom pri určovaní veľkosti reštitučného podielu bude prihliadať len na tieto osoby tak, aby medzi ne bol rozdelený celý reštituovaný majetok patriaci do ich „rodinného“ okruhu. Ostatné námietky navrhovateľov sú, ako vyplýva z už uvedeného, neopodstatnené.“

V rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5Sžo/67/2010 z 31.1.2011 vo veci sťažovateľkiných súrodencov, resp. ich dedičov proti odporcovi – obvodnému pozemkovému úradu v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu, o odvolaní proti rozsudku krajského súdu č. k. 32Sp/26/2009-77 z 28.10.2009 najvyšší súd rozsudok krajského súdu č. k. 32Sp/26/2008-77

z 28.10.2009 zmenil tak, že rozhodnutie odporcu č. K2008/00694-Kň/1-NR-2 z 31.1.2008 zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie, pričom v jeho odôvodnení okrem iného uviedol: „Ohľadom námietky navrhovateľov vo vzťahu k veľkosti spoluvlastníckych podielov, v ktorých im bolo priznané právo na náhradu, je aj s ohľadom na už uvedené namieste konštatovať, že za oprávnené osoby treba považovať všetkých osem dedičov V., pretože, ako bolo už uvedené, každý z nich odmietol dedičstvo v tiesni spočívajúcej v pozícii zastrešovania povinnosťami a sankciami vyplývajúcimi z nadobudnutia majetku takého rozsahu v roku 1960, respektíve 1961. Pokiaľ však ide o podiely oprávnených osôb, ktoré si včas uplatnili nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v jeho najnovšom náleze k danej problematike sp. zn. I. ÚS 123/2010, v zmysle ktorého navrátenie toho, čo bolo nesprávne odňaté alebo vzaté širšej „rodine“ je v konečnom dôsledku nielen v súlade so zmyslom a účelom reštitučných predpisov, ale aj v súlade so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Uspokojenie nárokov všetkých oprávnených osôb, ktoré si svoje nároky uplatnili, pri nečinnosti ďalších potenciálne oprávnených osôb, preto zodpovedá zmyslu a účelu zákona č. 503/2003 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle tohto právneho názoru vysloveného Ústavným súdom Slovenskej republiky dospel k záveru, že nemožno posúdiť námietku navrhovateľov potvrdením výšky podielu každého z nich v 1/48 k celku nehnuteľnosti. Ako za opodstatnenú treba tiež prihliadnuť na námietku navrhovateľov týkajúcu sa nedostatočného zistenia prekážky navrátenia vlastníctva podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. k predmetným pozemkom. Odporca sa v preskúmanom rozhodnutí odvoláva na identifikáciu parciel vyhotovenú Správou katastra v Trnave 10.12.2004 a na geometrický plán č. 236/2006 z 22.3.2006. Na ich základe dospel k záveru, že časti pôvodných parciel č. X. a X., ktorých sa preskúmané rozhodnutie týka, boli zlúčené do parcely č. X. (stav CKN), ktorá je vedená ako zastavaná plocha, a preto nie je možné priznať navrhovateľom vlastnícke právo k nim. Z preskúmaného rozhodnutia a ani z priloženého spisového materiálu vedeného odporcom vo veci nároku navrhovateľov však nie je zrejmé, o aký druh stavby sa jedná, a teda či táto stavba predstavuje prekážku navrátenia vlastníckeho práva k pozemkom.“

Ústavný súd preto na základe vyššie uvedeného konštatoval, „že v *skutkovo identických prípadoch najvyšší súd právne posúdil veľkosť navracaného spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam oprávneným osobám, ako aj existenciu prekážky navrátenia vlastníctva k pozemkom odlišne. V napadnutých rozhodnutiach (v spojení s prvostupňovými rozhodnutiami*

krajského súdu) dospel najvyšší súd k právnemu záveru, že pokiaľ bol poručiteľ V. v čase ku dňu svojej smrti vlastníkom 1/2 označených nehnuteľností, sťažovateľke ako jednej z ôsmich oprávnených dedičov v čase odmietnutia dedičstva prináležal spoluvlastnícky podiel len vo veľkosti 1/16 z celku, a to bez ohľadu na počet oprávnených osôb, ktoré si svoj reštitučný nárok po poručiteľovi včas uplatnili. Vo vzťahu k existencii zákonnej prekážky pre navrátenie vlastníctva k označeným pozemkom dospeli konajúce súdy k záveru, že pokiaľ podľa evidencie vedenej katastrom nehnuteľností ide o zastavané pozemky, je ich navrátenie do vlastníctva sťažovateľky v súlade s § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom vylúčené.

Podľa názoru iných senátov najvyššieho súdu uvedených v rozsudkoch sp. zn. 6Sžo/67/2010 a sp. zn. 5Sžo/67/2010 pri určení veľkosti spoluvlastníckeho podielu osôb, ktoré si včas uplatnili nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, je potrebné s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 123/2010 z 30.6.2010 zohľadniť skutočnosť, že nečinnosť ostatných oprávnených osôb, ktoré si svoj reštitučný nárok včas neuplatnili, nemôže eliminovať nárok oprávnenej osoby, ktorá tak urobila, a to najmä vzhľadom na zmysel a účel zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, ktorý spočíva v zmiernení následkov majetkových krívd z obdobia neslobody. V súlade so spomínaným nálezhom ústavného súdu sa má medzi všetky oprávnené osoby, ktoré si včas uplatnili svoj nárok na navrátenie vlastníctva, rozdeliť celý reštituovaný „rodinný“ majetok, ktorý bol nesprávne odňatý alebo vzatý. V súvislosti s námietkou navrhovateľov týkajúcou sa nedostatočného zistenia existencie prekážky navrátenia pozemkov z dôvodu ich zastavania najvyšší súd túto odlišne ako v prípade sťažovateľky vyhodnotil ako opodstatnenú, pokiaľ pozemkový úrad a krajský súd vo veci nároku navrhovateľov vychádzali len z evidencie vedenej katastrom nehnuteľností bez bližšieho skúmania, či daná prekážka naozaj existuje.“

Ústavný súd zdôraznil, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil, že k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (m.m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

Uviedol, že „z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z týchto dôvodov ústavný súd pri posudzovaní sťažovateľkinej veci prihliadal aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru v dôsledku rozpornej judikatúry najvyššieho súdu.

Rozdiely v súdnych rozhodnutiach sú prirodzene obsiahnuté v každom súdnom systéme, ktorý je založený na existencii viacerých nižších súdov s obmedzenou územnou pôsobnosťou. Úlohou najvyššieho súdu je práve usmerňovať tieto protirečivé rozsudky (Zielinski, Pradal, Gonzales a ďalší v. Francúzsko, ESLP – Veľká Komora, sťažnosti č. 24846/94 a č. 34165/96 až č. 34173/96., bod 59). Podľa názoru ESLP je preto v rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je zahrnutý v niekoľkých článkoch dohovoru a tvorí jeden zo základných elementov právneho štátu, situácia, keď najvyšší súd (ako zjednocovateľ rozdielných právnych názorov) je sám zdrojom hlbokých a trvalých inkonzistencií (m. m. Beian v. Rumunsko, Baranowski v. Poľsko). Rozporné právne názory najvyššieho súdu na identické situácie sú tak v konečnom dôsledku spôsobilé podkopávať dôveru verejnosti v súdny systém (m. m. Sovtransavto Holding v. Ukrajina, ESLP).“

Preto Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatoval, že „najvyšší súd v identických, resp. obdobných veciach týkajúcich sa interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom uplatňuje rozdielnu judikatúru, čím spochybňuje princíp právnej istoty ako jeden z princípov právneho štátu, ktorý sú povinné pri svojej rozhodovacej činnosti rešpektovať všetky orgány verejnej moci a ktorý je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu o porušovaní základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou (m.m. IV. ÚS 383/08). Táto skutočnosť sama osebe v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu, ako aj relevantnou judikatúrou ESLP zakladá v posudzovanom prípade dôvod na vyslovenie porušenia ústavou, listinou, dohovorom a paktom garantovaných práv sťažovateľky bez toho, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšou argumentáciou sťažovateľky uvedenou v sťažnosti.

Ústavný súd zotrváva tak na svojej ustálenej judikatúre, ktorú prezentoval aj v náleze sp. zn. I. ÚS 123/2010.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky zaručených jej čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva zaručeného jej čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 14 ods. 1 paktu a zrušenie rozsudkov najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžo/322/2009 a sp. zn. 8Sžo/321/2009 (bod 2 výroku tohto nálezu) sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd sám vyrovnal s ochranou označených práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto sťažnosti v tejto časti nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu). Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej práv poskytuje, sa vytvoril priestor na ochranu namietaného porušenia týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne pozri napr. IV. ÚS 128/07).“

Toto sú **právne závery**, na základe ktorých Ústavný súd v záujme ochrany ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré boli rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/321/2009 zo dňa 20.10.2010 porušené, tento rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu. Tiež toto sú právne závery, v medziach ktorých musí všeobecný súd v zmysle § 135 ods. 1 OSP svoje závery prijímať.

Podľa § 135 ods. 1 OSP je súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 109 ods. 1 písm. b/). Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal,

ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov ak Ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom Ústavného súdu.

Na základe pokynu predsedníčky Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 2.8.2011 bola predmetná právna vec (vedená pôvodne na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžo/321/2009) pridelená v zmysle čl. II bod 10/ štvrtej časti Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2011 senátu 1S.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP) opätovne preskúmal v medziach hore citovaných záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie pred správnym orgánom, ktoré mu predchádzalo, a postupom podľa ustanovenia § 135 OSP a s prihliadnutím na § 56 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 11. októbra 2011 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Vychádzajúc z vyššie citovaného zákonného ustanovenia a z názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v náleze I. ÚS 91/2011-39 zo dňa 9.6.2011 preto rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 220 OSP, rozsudok krajského súdu č. k. 32Sp/63/2008-52 zo dňa 29.4.2009 zmenil tak, že správne rozhodnutie odporcu č. K2008/00319-Kň/1-NR-2 zo dňa 22.1.2008 zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne o reštitučnom nároku navrhovateľky v intenciách citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O trovách konania rozhodol odvolací súd tak, že navrhovateľke náhradu trov napriek jej úspechu v konaní nepriznal, lebo v konaní pred krajským súdom ani v odvolacom konaní jej trovy nevznikli a ani si ich neuplatnila (§ 250k ods. 1v spojení s § 250l ods. 2, § 246c ods. 1, § 224 ods. 2 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 11. októbra 2011

JUDr. Ing. Miroslav Gavalec PhD., v. r
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová